

Необхідно зазначити, що на більшості пожеж (особливо в закритих приміщеннях) величини її параметрів залежать не тільки від лінійної швидкості розвитку пожежі, але і від багатьох інших факторів. Однак визначених закономірностей поки не вироблено. Тому під час розрахунків необхідно використовувати спрощений підхід, який полягає у визначенні параметрів розвитку пожежі за наведеними формулами в таблиці 2.

Таблиця 2

Формули фізичних параметрів розвитку пожежі

Величина, що визначається	Форма площі пожежі	
	Кутова	Прямокутна
Лінійна швидкість розповсюдження горіння	$V_{л} = \frac{R}{\tau}$	$V_{л} = \frac{b}{\tau}$
Швидкість зростання площі пожежі	$V_{S} = \frac{S_{п}}{\tau}$	
Швидкість зростання периметра пожежі	$V_{P} = \frac{P_{п}}{\tau}$	
Швидкість зростання фронту пожежі	$V_{\Phi} = \frac{\Phi_{п}}{\tau}$	$V_{\Phi} = \frac{\Phi_{п}}{\tau} - const$

Примітка: τ – час розповсюдження горіння до моменту локалізації пожежі ($\tau = \tau_{вил} + \tau_{лок}$), хв.

Таким чином, визначення параметрів пожежі у різні періоди її розвитку є одним з основних етапів алгоритму вирішення завдань щодо визначення з технічної точки зору якості проведення пожежно-рятувальних робіт.

Список бібліографічних посилань: 1. Белкин Р. С. Криминалистическая энциклопедия. 2-е изд., доп. М.: Мегатрон XXI, 2000. 334 с. 2. Сировий В. В., Сенчихін Ю. М., Лісняк А. А., Дерев'янка І. Г. Основи тактики гасіння пожеж: навч. посіб. Харків: НУЦЗУ, 2015. 216 с.

Одержано 03.10.2017

УДК 343.985

Тетяна Іванівна САВЧУК,

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри криміналістики
та судової експертології факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8024-5136>;

Олена Володимирівна НЕКРАСОВА,

викладач вищої категорії
ЦК «Педіатричних дисциплін»
Харківського обласного медичного коледжу

ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ ЛІКАРЯ-ГІНЕКОЛОГА ЯК СВІДКА ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ДІТОВБИВСТВ

Під час розслідування дітовбивств в переважній більшості випадків виникає необхідність проведення допиту лікаря гінеколога, який спостерігав породілля протягом вагітності та/або приймав пологи, чи спостерігав її і новонародженого в пологовому будинку. Лікар гінеколог повинен допитуватися в якості свідка і в тому випадку, якщо особа не стояна на обліку, однак відомо, що зверталась до медичного закладу.

Як відомо, допит свідка у кримінальному провадженні є однією із найбільш інформаційних слідчих (розшукових) дій. В тактиці допиту свідків виділяються процесуальні та тактичні особливості. Процесуальні аспекти допиту визначені ст. 223, 224,

225, 232 КПК України. Поряд з цим вказана слідча дія має ряд тактичних особливостей, які визначаються наступними обставинами: 1) категорією свідка (свідок-очевидець; особа, якій відомі обставини справи зі слів інших осіб; спеціаліст тощо); 2) предметом допиту свідка; 3) його взаємовідносинами із учасниками злочину (потерпілим, підозрюваним); 4) зацікавленістю в обставинах справи; 5) ставленням свідка до співробітників правоохоронних органів, 6) особистісними характеристиками свідка тощо.

По-перше, слід зазначити, що основні тактичні особливості допиту лікаря гінеколога визначаються тим, який час він спілкувався із породіллею та яку допомогу їй надавав. Вказані обставини впливають на те, якою інформацією володіє допитуваний, а отже який повинен бути його предмет допиту.

Враховуючи це можна визначити загальний предмет допиту лікаря гінеколога при розслідуванні дітовбивств. Так, під час його допиту можуть бути встановлені наступні обставини:

1) обставини перебігу вагітності: час настання вагітності; час діагностування вагітності; час постановки на облік вагітної; особливості протікання вагітності; проведені аналізи; виявлені відхилення, хвороби, та лікування; орієнтовний час планованих пологів; чи пропускала вагітна призначені прийоми у лікаря, чи скаржилась на стан здоров'я;

2) обставини пологів: час пологів; особливості проведених пологів; наявність проблем під час пологів; виконані маніпуляції під час пологів; стан здоров'я дитини; стан здоров'я породіллі; тривалість перебування породіллі та дитини у пологовому будинку;

3) інформація про породіллю: емоційний та фізичний стан при діагностуванні вагітності, перебуванні на обліку та під час пологів; наявність матеріальних проблем у вагітної; взаємовідносини із батьком дитини, власними батьками, рідними та знайомими; чи виявляла бажання позбутися дитини; чи спостерігалися психічні відхилення після пологів, небажання бачити, годувати або забирати з пологового будинку дитину; чи скаржилась на здоров'я дитини тощо;

4) інформація про дитину: стан плода під час вагітності; стан дитини під час пологів та в перші дні після пологів; виявлені порушення стану здоров'я та проведене лікування тощо;

5) обставини попередніх прийомів у лікаря та попередніх вагітностей;

6) інформація про осіб, які перебували поряд із жінкою під час вагітності та пологів, допомагали їй або відвідували її (оточення вагітної та породіллі).

Вказаний перелік обставин не є вичерпним і може бути або розширеним, або звуженим, залежно від обставин справи. Так в окремих випадках жінки можуть взагалі не ставати на облік, особливо, якщо мотив на вбивство дитини виник під час вагітності. Проте, і у вказаному випадку, задля встановлення мотиву злочину доцільно встановити та допитати лікаря гінеколога, який обслуговує територію або до якого раніше зверталась жінка.

В інших випадках жінка може стати на облік та виконувати рекомендації лікаря, а перед пологами зникнути. Тому під час допиту лікаря необхідно крім обставин перебігу вагітності встановити також наявність передумов для вчинення вбивства новонародженого.

Якщо вагітність протікала добре, жінка почувала та поводи́ла себе нормально і пологи пройшли добре, то необхідно дізнатися що могло послужити причиною вчиненого вбивства, або в який час могли статися якісь зрушення у породіллі.

Крім того, необхідно мати на увазі, що можливо доведеться встановлювати та допитувати не одну особу, а двох і більше. Це можуть бути лікарі, які діагностували вагітність, спостерігали вагітність, приймали пологи та спостерігали породіллю у пологовому будинку. Адже досить часто все це виконує не одна особа, а різні. Предмет допиту вказаних осіб буде відрізнятися, залежно від виконуваних ними функцій.

Таким чином, допит лікаря гінеколога при розслідуванні дітовбивств має суттєве інформативне значення як для правильної кваліфікації діяння, визначення передумов для вчинення дітовбивства, встановлення обставин вчинення злочину, так і для встановлення та дослідження особи злочинця і її співучасників. Тому при виявленні та розслідуванні дітовбивств одним із завдань на початковому етапі розслідування для слідчого повинно бути встановлення та допит лікаря гінеколога.

Одержано 29.09.2017